

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

22. märts 2012*

Direktiiv 2004/39/EÜ — Finantsinstrumentide turud — Artikli 4 lõike 1 punkt 14 — Mõiste „reguleeritud turg” — Tegevusluba — Tegevusnõuded — Turg, mille õiguslikku laadi ei ole täpsustatud, kuid mida ühinemise tulemusel korraldab juriidiline isik, kes ühtlasi korraldab ka reguleeritud turgu — Artikkel 47 — Reguleeritud turgude loetelusse kandmata jätmine — Direktiiv 2003/6/EÜ — Kohaldamisala — Turuga manipuleerimine

Kohtuasjas C-248/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Curtea de Apel Cluj (Rumeenia) 13. mai 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. mail 2011, kriminaalasjas järgmiste isikute süüdistuses:

Rareș Doralin Nilaș,

Sergiu-Dan Dască,

Gicu Agenor Gânscă,

Ana-Maria Oprean,

Ionuț Horea Baboș,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J.N. Cunha Rodrigues, kohtunikud U. Lõhmus (ettekandja), A. Rosas, A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: Y. Bot,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Ministerul public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, esindaja: *procuror* O. Codruț,
- R. D. Nilaș ja S.-D. Dască, esindajad: *avocat* D. Ionescu ja *avocat* F. Plopeanu,
- G. A. Gânscă, esindaja: *avocat* C. Dutescu,

* Kohtumenetluse keel: rumeeenia.

- Rumeenia valitsus, esindajad: R. Radu, ning A. Wellman ja R.-M. Giurescu,
- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja D. Hadroušek,
- Itaalia valitsus, esindaja: G. Palmieri, keda abistas *avvocato dello Stato* P. Gentili,
- Madalmaade valitsus, esindajad: C. Wissels ja M. de Ree,
- Euroopa Komisjon, esindajad: T. van Rijn, I. Rogalski ja R. Vasileva,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada artikli 4 lõike 1 punkti 14 ja artiklit 47 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivis 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (ELT L 145, lk 1; ELT eriväljaanne 06/07, lk 263), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiviga 2007/44/EÜ (ELT L 247, lk 1) (edaspidi „direktiiv 2004/39”).
- 2 Taotlus esitati kriminaalmenetluses, milles R. D. Nilaş, G. A. Gânscă, S.-D. Dascăli, I. H. Baboş ja A.-M. Opreani (edaspidi koos „põhikohtuasja süüdistatavad”) süüdistatakse aktsiaseltsi aktsiakursiga manipuleerimises Rasdaq'i finantsinstrumentide turul (edaspidi „Rasdaq'i turg”).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 2004/39

- 3 Direktiivi 2004/39 põhjendused 2, 5, 44 ja 56 on sõnastatud järgmiselt:

„(2) [...] on vaja näha ette ühtlustamise tase, mida on vaja investoritele kõrgetasemelise kaitse pakkumiseks [...]

[...]

(5) On vaja kehtestada terviklik regulatiivne režiim, mis reguleerib finantsinstrumentidega tehingute tegemist, olenemata nende tehingute sõlmimiseks kasutatavatest kauplemismeetoditest, et tagada investeerimistehingute tegemisel kõrge kvaliteet ja säilitada rahandussüsteemi terviklikkust ja üldist tõhusust. [...]

[...]

(44) Investorite kaitse ja väärtpaberiturgude tõrgeteta toimimise huvides on vaja tagada tehingute läbipaistvus [...]

[...]

(56) Reguleeritud turu korraldajad peaksid olema suutelised juhtima ka mitmepoolset kauplemissüsteemi [(*multilateral trading facility*, edaspidi „MTF”)] kooskõlas käesoleva direktiivi asjakohaste sätetega.”

4 Direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punktides 14 ja 15 on direktiivis kasutatavad mõisted „reguleeritud turg” ja „MTF” määratletud järgmiselt:

„14) *Reguleeritud turg* – mitmepoolne süsteem, mida korraldab ja/või juhib turu korraldaja, kes viib kokku või hõlbustab mitmete kolmandate poolte finantsinstrumentide ostu- ja müügi huvide kokkuvii mist süsteemis ja kooskõlas selle mittediskretsionaarsete eeskirjadega, viisil, mille tulemuseks on leping, seoses selle reeglite ja/või süsteemide alusel kauplemisele lubatud finantsinstrumentidega, ja kellele on antud tegevusluba ning kes tegutseb korrapäraselt ja kooskõlas III jaotise sätetega;

15) [*MTF*] – investeerimisühingu või turu korraldaja poolt juhitud mitmepoolne süsteem, mis viib süsteemis ja kooskõlas mittediskretsionaarsete eeskirjadega kokku mitmed kolmandate poolte finantsinstrumentide ostu- ja müügi huvid viisil, mille tulemuseks on leping vastavalt II jaotise sätetele”.

5 Direktiivi III jaotis „Reguleeritud turud” sisaldab artikleid 36–47. Artikli 36 „Tegevusluba ja kohaldatav seadus” lõigetes 1, 2 ja 5 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid annavad reguleeritud turu tegevusloa üksnes neile süsteemidele, mis vastavad käesoleva jaotise sätetele.

Reguleeritud turule antakse tegevusluba üksnes juhul, kui pädev asutus on veendunud, et turu korraldaja ja reguleeritud turu süsteemid vastavad vähemalt käesolevas jaotises sätestatud nõuetele.

[...]

2. Liikmesriigid nõuavad, et reguleeritud turu korraldaja täidab reguleeritud turu korralduse ja toimingutega seotud ülesandeid pädeva asutuse järelevalve all. Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kontrollivad korrapäraselt reguleeritud turgude vastavust käesoleva jaotise sätetele. Nad tagavad ka, et pädevad asutused teostavad järelevalvet selle üle, et reguleeritud turud vastaksid alati käesolevas jaotises kehtestatud esmase tegevusloa andmise tingimustele.

[...]

5. Pädev asutus võib reguleeritud turule väljaantud tegevusloa tühistada [...]”.

6 Direktiivi artiklis 47 „Reguleeritud turgude loetelu” on sätestatud:

„Iga liikmesriik koostab loetelu registreeritud turgude kohta, mille jaoks ta on päritoluliikmesriigiks, ja edastab selle loetelu teistele liikmesriikidele ja komisjonile. Samal viisil tuleb teatada igast muudatusest kõnealuses loetelus. Komisjon avaldab kõigi reguleeritud turgude loetelu Euroopa Liidu Teatajas ja ajakohastab seda vähemalt kord aastas. Ühtlasi avaldab ja ajakohastab komisjon loetelu oma veebisaidil iga kord, kui liikmesriigid teatavad muutustest oma loeteludes.”

7 Direktiivi 2004/39 artiklis 69 on ette nähtud, et viiteid alates 1. novembrist 2007 kehtetuks tunnistatud nõukogu 10. mai 1993. aasta direktiivis 93/22/EMÜ väärt-paberiturul pakutavate investeerimisteenuste kohta (EÜT L 141, lk 27; ELT eriväljaanne 06/02, lk 43) määratletud mõistetele tõlgendatakse viidetena direktiivis 2004/39 määratletud samaväärsele mõistele.

- 8 Direktiivi 2004/39 artikli 71 „Üleminekusätted” lõikes 5 on ette nähtud, et olemasolevatele süsteemidele, mis jäävad reguleeritud turu korraldaja poolt rakendatava MTF-i määratluse piiresse, antakse teatud tingimustel tegevusluba tegutsemiseks MTF-ina turu korraldaja taotluse alusel.

Direktiiv 93/22

- 9 Direktiivi 93/22 artikkel 1 sisaldas selles direktiivis kasutatud mõistete määratlusi. Artikli punktis 13 oli sätestatud:

„*reguleeritud turg* – lisa B jaos loetletud finantsinstrumentide turg,

— mis esineb artiklis 16 ettenähtud loetelus, koostatud liikmesriigi poolt, mis on päritoluliikmesriik artikli 1 lõike 6 punkti c määratluse kohaselt,

[...]”

Direktiiv 2003/6

- 10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiivi 2003/6/EÜ siseriiklike tehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta (ELT L 96, lk 16; ELT eriväljaanne 06/04, lk 367) artiklis 1 on ette nähtud:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid.

[...]

- 4) *Reguleeritud turg* – turg direktiivi 93/22/EMÜ artikli 1 lõikes 13 määratletud tähenduses.

[...]”

- 11 Direktiivi artikli 9 esimene lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevat direktiivi kohaldatakse finantsinstrumentide suhtes, millega on lubatud kaubelda vähemalt ühe liikmesriigi reguleeritud turul või mille kohta on esitatud sellisel turul kauplemise loa taotlus, olenemata sellest, kas tehing tehakse tegelikult sellel turul.”

Siseriiklik õigus

- 12 28. juuni 2004. aasta seadusega nr 297/2004 kapitalituru kohta (lege privind piața de capital) (*Monitorul Oficial al României*, I osa, nr 571, 29.6.2004, edaspidi „seadus nr 297/2004”) võeti direktiivid 2003/6 ja 2004/39 siseriiklikku õigusesse üle. Selle seaduse artiklis 125 on sätestatud:

„Reguleeritud turg on [...] finantsinstrumentidega kauplemise süsteem,

a) mis tegutseb järjepidevalt;

b) mida reguleerivad [Comisia Națională a Valorilor Mobiliare (riiklik väärtvõlakomisjon, edaspidi „CNVM”)] vastu võetud või kinnitatud eeskirjad, milles on kindlaks määratud turu toimimistingimused, turule pääsemise tingimused ning ka tingimused, millele finantsinstrument peab vastama, et sellega saaks kaubelda;

- c) mis vastab käesoleva seadusega kehtestatud aruandlus- ja läbipaistvusnõuetele, et tagada investorite kaitse, ning eeskirjadele, mille CNVM on vastu võtnud kooskõlas [liidu] õigusnormidega.”
- 13 Kõnealuse seaduse artikli 248 kohaselt on kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel keelatud turuga manipuleerida viisil, mis on määratletud sama seaduse artikli 244 lõike 5 punktis a.
- 14 Sama seaduse artiklis 253 on sätestatud:
- „1. Käesoleva jaotise sätteid kohaldatakse finantsinstrumentide suhtes, millega on lubatud kaubelda Rumeenia või muu liikmesriigi reguleeritud turul või mille kohta on esitatud sellisel turul kauplemise loa taotlus, olenemata sellest, kas tehing tehakse tegelikult sellel reguleeritud turul.
- [...]
3. Käesolevas jaotises sätestatud keelde ja nõudeid kohaldatakse:
- a) Rumeenias või välisriigis tehtavate tehingute suhtes, mis on seotud finantsinstrumentidega, millega on lubatud kaubelda Rumeenias asuval või tegutseval reguleeritud turul või mille kohta on esitatud sellisel turul kauplemise loa taotlus;
- b) Rumeenias tehtavate tehingute suhtes, mis on seotud finantsinstrumentidega, millega on lubatud kaubelda Rumeenia või muu liikmesriigi reguleeritud turul või mille kohta on esitatud sellisel turul kauplemise loa taotlus.”
- 15 Seaduse nr 297/2004 artikli 279 lõikes 1 on ette nähtud, et muu hulgas selle seaduse artiklis 248 nimetatud tegude tahtlik toimepanemine on süütegu, mille eest karistatakse vangistuse või rahalise karistusega.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 16 Ministerul public, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (prokuratuur, kõrgema kassatsioonikohtu juures tegutsev prokuratuur, organiseeritud kuritegevuse ja terrorismi uurimise osakond, edaspidi „Ministerul public”) saatis 30. detsembril 2010 eelotsusetaotluse esitanud kohtusse süüdistusakti põhikohtuasja süüdistatavate kohta. Ministerul public süüdistas neid selles, et nad manipuleerisid veebruaris 2008 (S.-D. Dascăl) ja ajavahemikus novembrist 2007 kuni veebruarini 2008 (põhikohtuasja ülejäänud süüdistatavad) Rasdaq'i turul ACIS aktsiatega, mille oli emiteerinud äriühing SC AICI Bistrița SA.
- 17 Põhikohtuasja süüdistatavate kaitsjad palusid eelotsusetaotluse esitanud kohtul sissejuhatava küsimusena välja selgitada, kas Rasdaq'i turg on reguleeritud turg seaduse nr 297/2004 sätete tähenduses.
- 18 Selles suhtes täpsustab kõnealune kohus, et Rasdaq'i turg alustas oma tegevust 1996. aastal esialgse nime all Bursa Electronică Rasdaq ning seal kaubeldi aktsiatega, mis kuulusid riigiettevõtetele, mis muudeti massilise erastamiskava raames riigi osalusega äriühinguteks. See turg sai tegevusloa CNVM-i 27. augusti 1996. aasta otsusega, mille tulemusel loeti see CNVM-i korraldatavaks ja kontrollitavaks turuks, millel on oma toimumisreeglid.
- 19 Bursa Electronică Rasdaq SA ühendati 1. detsembril 2005 Bursa de Valori București SA-ga. Ühinemise tulemusel tekkinud äriühingu nimeks sai Bursa de Valori București SA ja see hakkas korraldama kahte eraldi turgu ehk reguleeritud turgu Bursa de Valori București ja Rasdaq'i turgu.

- 20 Seejärel andis CNVM esimesele turule tegevusloa. CNVM teatas eelotsusetaotluse esitanud kohtule, et oma põhikirjalise pädevuse alusel kontrollib ja reguleerib ta ka Rasdaqi turu tegevust, kuigi viimane ei ole kantud ühessegi Euroopa õigusnormides ette nähtud kauplemiskohtade kategooriasse.
- 21 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et Ministerul public on seisukohal, et Rasdaqi turg on reguleeritud turg, kuna see ühines Bursa de Valori Bucureştiiga, moodustades faktiliselt üheainsa turu, mis toimib vastavalt CNVM-i ja Bursa de Valori Bucureşti reeglitele.
- 22 Põhikohtuasja süüdistatavad väidavad seevastu, et Rasdaqi turg ei ole reguleeritud turg direktiivi 2004/39 tähenduses. Kuna mõiste „reguleeritud turg” on Euroopa Liidu autonoomne mõiste, ei või iga tegevusloa saanud turgu automaatselt pidada reguleeritud turuks. Pealegi ei tohiks seda mõistet tõlgendada sõnale „reguleeritud” tavapäraselt omistatava tähenduse alusel.
- 23 Neil asjaoludel otsustas Curtea de Apel Cluj menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [direktiivi 2004/39] artikli 4 [lõike 1] punkti 14 ja artikleid 9–14 võib tõlgendada nii, et neid kohaldatakse nii peamise kauplemisturu suhtes, millele [CNVM] on tegevusloa andnud, kui ka teisese turu suhtes, mis on alates 2005. aastast esimesega ühendatud [...], kuid mida endiselt käsitatakse reguleeritud turust eraldiseisvana, ilma et selle õiguslikku laadi oleks õigusnormidega täpsustatud?
 2. Kas [direktiivi 2004/39] artikli 4 [lõike 1] punkti 14 tuleb tõlgendada nii, et mõiste „reguleeritud turg” ei hõlma kauplemissüsteeme, mis ei vasta [direktiivi 2004/39] II jaotise nõuetele?
 3. Kas [direktiivi 2004/39] artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et turu suhtes, millest liikmesriigi vastutav asutus ei ole teatanud ning mis ei kuulu reguleeritud turgude loetelusse, ei kehti reguleeritud turgude suhtes kohaldatav õiguslik regulatsioon, eriti direktiivis 2003/6/EÜ sätestatud turu kuritarvitamise vastased normid?”

Eelotsuse küsimused

Vastuvõetavus

- 24 Ministerul public, R. D. Nilaş ja S.-D. Dascăl ning Rumeenia valitsus vaidlustavad erinevatel alustel eelotsusetaotluse või teatud küsimuste vastuvõetavuse.
- 25 Ministerul public on seisukohal, et teine ja kolmas eelotsuse küsimus on vastuvõetamatud, kuna need on põhikohtuasja süüdistatavate esitatud, ilma et eelotsusetaotluse esitanud kohus oleks need otsusega enda küsimusteks tunnistanud. Lisaks puudutab esimene küsimus, mille tarvis ei ole põhikohtuasja eset, kohaldatavaid siseriiklikke õigusnorme ega poolte argumente piisavalt kirjeldatud, siseriikliku õiguse liidu õigusele vastavuse hindamist.
- 26 R. D. Nilaş ja S.-D. Dascăl leiavad, et esimene küsimus käsitleb faktilist probleemi, kuna vastamaks küsimusele, kas Rasdaqi turul on reguleeritud turu staatus, piisab kontrollimisest, kas CNVM on siseriiklikes õigusnormides ette nähtud tegevusloa menetluse tulemusel andnud sellele loa tegutseda reguleeritud turuna. Lisaks ei ole kõnealuses küsimuses viidatud direktiivi 2004/39 artiklil 9–14 mingit seost põhikohtuasjaga ning eelotsusetaotluse esitanud kohus ei ole selgitanud, miks on selle asja lahendamiseks vaja tõlgendada viidatud direktiivi sätteid. Kolmas küsimus omakorda ei ole põhikohtuasja lahendamiseks tarvilik seetõttu, et direktiivi 2004/39 artiklis 47 ette nähtud teatamine pärast seda, kui liikmesriik on turu kvalifitseerinud reguleeritud turuks, ei ole selle kvalifikatsiooni eeldus.

- 27 Lõpuks leiab Rumeenia valitsus, kes väidab samuti, et esimene küsimus puudutab siseriikliku õiguse liidu õigusele vastavuse analüüsimist, mis jääb väljapoole Euroopa Kohtu pädevust, et teises küsimuses nimetatud direktiivi 2004/39 II jaotis ei ole põhikohtuasja lahendamisel asjakohane.
- 28 Mis puudutab esiteks vastuvõetamatuse vastuväidet, mille Ministerul public esitas teise ja kolmanda küsimuse kohta, siis tuleb märkida, et eelotsusetaotluse esitanud kohus mainis oma taotluses, et nende küsimuste eesmärk on selgitada, kas Rasdaqi turg on reguleeritud turg direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses. Neil asjaoludel tuleb asuda seisukohale, et kõnealune kohus on need küsimused esitanud kooskõlas ELTL artikliga 267.
- 29 Mis puudutab teiseks argumenti, et esimene küsimus käsitleb siseriikliku õiguse liidu õigusele vastavuse hindamist, siis piisab, kui tõdeda, et selle küsimuse sõnastusest endast ilmneb selgesti, et sellega palutakse tõlgendada liidu õigust, konkreetsemalt direktiivi 2004/39 erinevaid sätteid.
- 30 Mis puudutab kolmandaks eelotsusetaotluse väidetavaid puudusi, siis nagu annavad tunnistust liikmesriikide ja komisjoni kirjalikud märkused, võimaldab selles sisalduv ülevaade põhikohtuasja faktilistest asjaoludest, mis on kokkuvõtlikult esitatud käesoleva kohtuotsuse punktides 16–22, ning seaduse nr 297/2004 asjakohastest sätetest, mõista, et tõlgenduse põhjal, mis palutakse anda mõistega „reguleeritud turg” seotud direktiivi 2004/39 sätetele, on võimalik kindlaks teha, kas tegude eest, milles põhikohtuasja süüdistatavaid süüdistatakse, võib karistada direktiivi 2003/6 ja selle seaduse alusel, millega direktiiv rakendati.
- 31 Mis puudutab neljandaks esimeses ja teises küsimuses viidatud direktiivi 2004/39 sätteid, mis R. D. Nilaşi ja S.-D. Dascăli ning Rumeenia valitsuse hinnangul ei ole käesoleval juhul asjakohased, siis tuleb märkida, et asjaolu, et liikmesriigi kohus on vormiliselt esitanud eelotsuse küsimuse teatavatele liidu õigusnormidele viidates, ei takista Euroopa Kohut esitamast sellele kohtule kõiki tõlgendamise elemente, mis võivad olla tarvilikud tema menetletava kohtuasja lahendamisel, olenemata sellest, kas liikmesriigi kohus on neile oma küsimustes viidanud või mitte. Sellisel juhul on Euroopa Kohtu ülesanne tuletada liikmesriigi kohtu esitatud andmete kogumist ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse aspektid, mida on vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (vt eelkõige 27. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-115/08: ČEZ, EKL 2009, lk I-10265, punkt 81, ning 10. veebruari 2011. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-307/09-C-309/09: Vicoplus jt, EKL 2011, lk I-453, punkt 22).
- 32 Järelikult, võttes arvesse, et tõlgendus, mis tuleb anda direktiivi 2004/39 sätetele, mis käsitlevad mõistet „reguleeritud turg” ja millele on viidatud eelotsuse küsimustes endis, võib – nagu on täpsustatud käesoleva kohtuotsuse punktis 30 – aidata eelotsusetaotluse esitanud kohtul lahendada tema menetletava kohtuasja, ei mõjuta teiste, võib-olla asjassepuutumate sätete mainimine nende küsimuste vastuvõetavust.
- 33 Lõpuks tuleb viiendaks märkida, et R. D. Nilaşi ja S.-D. Dascăli ülejäänud märkused esimese ja kolmanda küsimuse kohta kalduvad neile küsimustele vastama. Seega on need seotud küsimuste sisulise analüüsimise, mitte vastuvõetavusega.
- 34 Eespool esitatust järeldub, et eelotsuse küsimused on vastuvõetavad.

Sisulised küsimused

Sissejuhatav märkus

- 35 Nagu märgiti käesoleva kohtuotsuse punktis 30, ilmneb eelotsusetaotlusest, et oma küsimustes palub eelotsusetaotluse esitanud kohus selgitada, kas aktsiaseltsi aktsiakursiga manipuleerimine, milles põhikohtuasja süüdistatavaid süüdistatakse, kuulub direktiivi 2003/6 kohaldamisalasse.

- 36 Oluline on meelde tuletada, et vastavalt direktiivi artikli 9 esimesele lõigule kohaldatakse seda õigusakti finantsinstrumentide suhtes, millega on lubatud kaubelda vähemalt ühe liikmesriigi reguleeritud turul või mille kohta on esitatud sellisel turul kauplemise loa taotlus, olenemata sellest, kas tehing sellel turul tegelikult tehakse või mitte.
- 37 Selle kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus üksnes, et põhikohtuasja süüdistatavatele süüks pandavad tehingud tehti Rasdaq'i turul. Kohus ei täpsusta, kas asjassepuutuvate aktsiatega oli lubatud kaubelda ka mõnel muul finantsinstrumentide turul, mis on kvalifitseeritud reguleeritud turuks, või kas selle kohta oli asjaolude asetleidmise ajaks esitatud loataotlus. Kui see oli nii, mille peab liikmesriigi kohus kindlaks tegema, siis kuulub kõnealune manipuleerimine igal juhul direktiivi 2003/6 artikli 9 alusel selle direktiivi kohaldamisalasse ning põhikohtuasjas ei ole vaja välja selgitada, kas Rasdaq'i turg on direktiivi 2004/39 tähenduses reguleeritud turg või mitte.

Esimene ja teine küsimus

- 38 Eelotsusetaotlusest ilmneb, et selle esitanud kohus palub selgitada mõistet „reguleeritud turg” direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses. Direktiivi II jaotis, mida on mainitud teises küsimuses, puudutab aga investeerimisühingute tegevuslube ja tegutsemistingimusi, samas kui reguleeritud turge käsitlevad sätted sisalduvad direktiivi III jaotises. Lisaks kuuluvad II jaotisesse ka sama direktiivi artiklid 9–14, millele on viidatud esimeses küsimuses. Sarnaselt mitme kirjalikke märkusi esitanud menetlusosalisega tuleb tõdeda, et see jaotis ja need artiklid ei ole põhikohtuasja lahendamisel asjakohased.
- 39 Pealegi, kuigi esimeses küsimuses on viidatud kahe Rumeenia finantsinstrumentide turu ühinemisele, ilmneb eelotsusetaotluse põhjendustest, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 19, et 2005. aastal ühinesid Bursa de Valori Bucureşti ja Rasdaq'i turu korraldajad, mitte turud ise.
- 40 Sellest lähtuvalt on põhjust asuda seisukohale, et oma esimese ja teise küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 14 tuleb tõlgendada nii, et finantsinstrumentide turg, mis ei vasta selle direktiivi III jaotise nõuetele, on sellegipoolest hõlmatud kõnealuses sättes määratletud mõistega „reguleeritud turg”, kui turu korraldaja on ühinenud niisuguse reguleeritud turu korraldajaga.
- 41 Vastavalt direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punktile 14 peab reguleeritud turg lisaks sellele, et seda korraldab ja/või juhib turu korraldaja, olema saanud tegevusloa ning tegutsema järjepidevalt kooskõlas selle direktiivi III jaotise sätetega.
- 42 Direktiivi III jaotisesse kuuluva artikli 36 lõike 1 esimesest ja teisest lõigust tuleneb, et niisugusele turule peab olema antud reguleeritud turu tegevusluba ning et tegevusluba antakse üksnes juhul, kui asjaomase turu korraldaja ja süsteemid vastavad vähemalt kõnealuses jaotises sätestatud nõuetele. Sama artikli lõike 2 kohaselt peavad liikmesriikide pädevad asutused lisaks kontrollima, et reguleeritud turud vastavad alati selles jaotises kehtestatud esmase tegevusloa andmise tingimustele. Direktiivi 2004/39 artikli 36 lõikes 5 on ette nähtud tegevusloa tühistamise juhud.
- 43 Kahest eelmisest punktist tuleneb esiteks, et direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses „reguleeritud turuks” kvalifitseerumiseks peab finantsinstrumentide turg olema saanud reguleeritud turu tegevusloa, ning teiseks, et turu toimimine direktiivi III jaotises nimetatud nõuete kohaselt on tegevusloa saamise ja säilitamise oluline tingimus.
- 44 Seevastu asjaolu, et turu korraldaja on ühinenud reguleeritud turu korraldajaga, ei oma tähtsust küsimuse korral, kas esimene turg on reguleeritud turg direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 14 tähenduses. Nimelt ei ole võimalust turgu niisuguse ühinemise tõttu reguleeritud turuks kvalifitseerida ette nähtud ei direktiivi III jaotises ega ka muudes jaotistes.

- 45 Järelikult ei saa Rumeenia valitsuse toonitatud asjaolu, et Rasdaq'i turul kaubeldakse aktsiatega Bursa de Valori Bucureşti SA käsutusse antud elektroonilise süsteemi abil, olla piisav selleks, et see turg õiguslikult kvalifitseerida „reguleeritud turuks”, kui see ei vasta käesoleva kohtuotsuse punktis 43 loetletud tingimustele.
- 46 Seoses sellega tuleb mainida, et direktiivis 2004/39 on selgelt silmas peetud olukordi, kus reguleeritud turu korraldaja juhib ka mõnda muud kauplemissüsteemi, ilma et sellest süsteemist saaks seetõttu reguleeritud turg.
- 47 Nii on direktiivi 2004/39 põhjenduses 56 märgitud, et reguleeritud turu korraldajad peaksid saama juhtida ka MTF-i, mida nähtuvalt selle direktiivi artikli 4 lõike 1 punktis 15 sisalduvast määratlusest reguleerivad II jaotise sätted ja mis seega ei ole reguleeritud turg. Samuti on sama direktiivi artikli 71 lõikes 5 sisalduvas üleminekusättes ette nähtud, et olemasolevatele süsteemidele, mis jäävad reguleeritud turu korraldaja poolt rakendatava MTF-i määratluse piiresse, antakse teatud tingimustel tegevusluba tegutsemiseks MTF-ina turu korraldaja taotluse alusel.
- 48 Lõpuks on oluline rõhutada, et nagu ilmneb eelkõige direktiivi 2004/39 põhjendustest 2, 5 ja 44, on selle eesmärgid eelkõige investorite kaitse, rahandussüsteemi terviklikkuse ja üldise tõhususe säilitamine ning tehingute läbipaistvuse tagamine. Käesoleva kohtuotsuse punktis 43 nimetatud tingimustele mittevastava turu reguleeritud turuks kvalifitseerimise lubamine ainuüksi põhjusel, et seda korraldab mõne teise sellise turu korraldaja, millele on antud reguleeritud turu tegevusluba, võiks kõnealuseid eesmärgid kahjustada.
- 49 Eespool esitatut silmas pidades tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punkti 14 tuleb tõlgendada nii, et finantsinstrumentide turg, mis ei vasta selle direktiivi III jaotise nõuetele, ei ole hõlmatud kõnealuses sättes määratletud mõistega „reguleeritud turg”, hoolimata sellest, et turu korraldaja on ühinenud niisuguse reguleeritud turu korraldajaga.

Kolmas küsimus

- 50 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2004/39 artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et turu kandmine selles artiklis nimetatud reguleeritud turgude loetelusse on vajalik tingimus selleks, et turg kvalifitseeritaks reguleeritud turuks kõnealuse direktiivi tähenduses.
- 51 Esiteks tuleb märkida, et kuigi asjaomase liikmesriigi koostatud loetelusse kandmine oli direktiivi 93/22 artikli 1 punktis 13 ette nähtud mõiste „reguleeritud turg” määratluse üks elemente, puudub selline element direktiivi 2004/39 artikli 4 lõike 1 punktis 14 sisalduva sama mõiste määratlusest, kusjuures viimati nimetatud direktiivi artikli 69 kohaselt tunnistati direktiiv 93/22 alates 1. novembrist 2007 kehtetuks.
- 52 Teiseks on mõiste „reguleeritud turg” viimati nimetatud määratluses täpsustatud, et niisugune turg tegutseb järjepidevalt kooskõlas direktiivi 2004/39 III jaotise sätetega. Kuigi artikkel 47 sisaldub selles jaotises, ei saa siiski asuda seisukohale, et liikmesriigi kohustus koostada selles artiklis nimetatud loetelu moodustaks osa kõnealuse turu toimimisest.
- 53 Kolmandaks, nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 42, võib reguleeritud turu tegevusloa direktiivi 2004/39 artikli 36 lõike 1 esimese lõigu kohaselt anda üksnes kauplemissüsteemidele, mis vastavad direktiivi III jaotise sätetele. Kuna sama direktiivi artiklis 47 nimetatud loetelusse kandmine peab vältimatult toimuma pärast tegevusloa andmist, ei saa see loogiliselt olla üks tegevusloa andmise tingimustest.

- 54 Niisiis ei ole sellesse loetelusse kuulumine vajalik tingimus finantsinstrumentide turu kvalifitseerimisel reguleeritud turuks direktiivi 2004/39 tähenduses. Järelikult ei piisa ainuüksi asjaolust, et turgu ei ole kantud kõnealusesse loetelusse, et välistada, et kõnealune turg on reguleeritud turg.
- 55 Seega tuleb kolmandale küsimusele vastata, et direktiivi 2004/39 artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et turu kandmine selles artiklis nimetatud reguleeritud turgude loetelusse ei ole vajalik tingimus selleks, et turg kvalifitseeritaks reguleeritud turuks kõnealuse direktiivi tähenduses.

Kohtukulud

- 56 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/39/EÜ finantsinstrumentide turgude kohta, millega muudetakse nõukogu direktiive 85/611/EMÜ ja 93/6/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/12/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 93/22/EMÜ (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiviga 2007/44/EÜ), artikli 4 lõike 1 punkti 14 tuleb tõlgendada nii, et finantsinstrumentide turg, mis ei vasta selle direktiivi III jaotise nõuetele, ei ole hõlmatud kõnealuses sättes määratletud mõistega „reguleeritud turg”, hoolimata sellest, et turu korraldaja on ühinenud niisuguse reguleeritud turu korraldajaga.
2. Direktiivi 2004/39 (muudetud direktiiviga 2007/44) artiklit 47 tuleb tõlgendada nii, et turu kandmine selles artiklis nimetatud reguleeritud turgude loetelusse ei ole vajalik tingimus selleks, et turg kvalifitseeritaks reguleeritud turuks kõnealuse direktiivi tähenduses.

Allkirjad